

Przebudowa jazu na rzece Narewka

Pod koniec czerwca br. zakończono przebudowę stałego jazu piętrzącego na rzece Narewka na terenie Parku Pałacowego w Białowieży.

Przedsięwzięcie pt. „Budowa stałego jazu piętrzącego z bystrotokiem na rzece Narewka wraz z budowlami towarzyszącymi” koordynowało Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Zadanie finansowane było z budżetów 5 instytucji: Fundacji EkoFundusz, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku, Funduszu Life+ oraz środków własnych Białowieskiego Parku Narodowego i Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków.

Inwestycja obejmowała budowę progu piętrzącego wraz z bystrotokiem faszynowo-kamiennym, remont 2 mniczków upustowych na stawach oraz remont grobli wraz z budową 2 przewalów awaryjnych. Jej koszt wyniósł ok. 430 000 PLN.

Źródła rzeki Narewka znajdują się po wschodniej stronie białoruskiej części Puszczy Białowieskiej. Na odcinku 7 km płynie ona przez środkową część białoruskiego parku narodowego „Bieławiežskaja Puszča” do granicy państwowej z Polską. Po stronie polskiej Narewka płynie najpierw przez rezerwat „Wysokie Bagno”, następnie przez otwarte łąki i zakrzaczenia w dolinie pomiędzy miejscowością Białowieża oraz wsiami Podolany I i II. Dalej kieruje się na teren Parku Pałacowego w Białowieży, administracyjnie należącego do Białowieskiego Parku Narodowego. Sztucznym korytem opływa stawy pałacowe, które oddziela grobla, i płynie na północ Puszczy Białowieskiej, stanowiąc m.in. zachodnią granicę obszaru ochrony ścisłej Białowieskiego Parku Narodowego.

Początki istnienia stawów sięgają XVI wieku. Chociaż są sztucznymi zbiornikami wodnymi, przez ten długi okres czasu wykształcił się tu cenny przyrodniczo ekosystem wodny. Stawy i ich otoczenie są także ważnym miejscem odpoczynku ptaków wodnych.

Poziom wody w rzece Narewka oraz w stawach Białowieskiego Parku Narodowego utrzymywany jest przez jaz. Jaz ze względu na bardzo zły stan techniczny stwarzał zagrożenie zniszczenia jego konstrukcji, co mogłoby mieć katastrofalny w skutkach wpływ na stan przyrody w dolinie rzeki Narewka.

Dolina rzeki Narewka jest obszarem o wysokich walorach przyrodniczych. Występują tu chronione gatunki roślin, w tym gatunki znajdujące się w spisie Polskiej Czerwonej Listy Roślin.

Na obszarze doliny Narewki powyżej jazu zarejestrowano 37 gatunków ptaków lęgowych. Dla niektórych gatunków, takich jak: orlik krzykliwy, bocian biały i bocian czarny dolina Narewki jest lub potencjalnie może być odpowiednim żerowiskiem. Wszystkie te gatunki ptaków wywodzą lęgi w jej otoczeniu, a żerują na siedliskach otwartych (w tym również bocian czarny). Także zimorodek znajduje dobre tereny łowieckie w zachodniej części doliny, choć ten rejon nie jest odpowiednim terenem do gniazdowania. Dla niektórych gatunków ptaków obszar ten jest ważny także w okresie zimowym. Regularnie zimują tu: myszołów włochoaty i dzierzba srokosz, a tylko wyjątkowo: sowa błotna, puszczyk mszarny, bielik i drzemlik.

Anna Gierasimiuk

Zespół Wydawnictw i komunikacji Społecznej

(podziękowanie dla Romana Kalskiego – Dyrektora Sekretariatu PTO
– za udostępnienie materiałów i zdjęć do przygotowania informacji)